

ANG

Bayan

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Taon XL
Oktubre 21, 2009
Especyal na Isyu
www.philippinerevolution.net

Parangal kay Kasamang Mario "Ka Ped" dela Cruz

Inilalabas ng Ang Bayan ang parangal na ito kay Kasamang Ped sa ikalawang anibersaryo ng kanyang pagpanaw noong Agosto 29, 2007.

Pinakamataas na parangal ang iginagawad ng Partido Komunista ng Pilipinas, Bagong Hukbong Bayan at buong rebolusyonaryong kilusan kay Kasamang Mario "Ka Ped" de la Cruz.

Hindi kailanman siya malilimutan ng mga nakasama at kinilusan niya sa Isabela at iba pang bahagi ng Cagayan Valley nang sinisimulan pa lamang ang pagtatayo ng armadong rebolusyonaryong kilusan doon. Di maihihiwalay ang mahabang bahagi ng buhay ni Ka Ped sa kasaysayan ng rebolusyonaryong kilusan sa lugar noong panahong iyon. Kasaysayan ito ng kabayanihan, pangigingibabaw at pagtatagumpay ng rebolusyon sa napakaraming kahirapan, sakripisyo at pagsubok. Kasaysayan itong nagsisilbing inspirasyon sa lahat ng mga rebolusyonaryo.

Gayundin, hindi siya kailanman malilimutan ng iba pang aktibista, kasama at rebolusyonaryong masa at mga alyadong nakaugnay, nakasalamuha at nakatrabaho niya sa halos 40 taon niyang walang tigil na pagliling-

kod sa rebolusyonaryong kilusan at mamamayang Pilipino mula nang mamulat siya sa pagrerebolusyon.

Mula sa kanyang pagkamulat noong Unang Sigwa ng dekada 1970, hanggang sa huli niyang hininga, tuluy-tuloy at taos-puso ang kanyang paglilingkod sa rebolusyon at sambayanan. Lahat ng nakakilala sa kanya ay tumitingala sa kanya bilang respetadong beteranong kadre at tunay na huwaran ng rebolusyonaryong kilusan.

Tampok na alaala sa kanya ang matatag niyang rebolusyonaryong kapasyahan. Di siya kailanman nagdalawang-isip sa tuwirang paglahok sa mahirap na larangan ng armadong pakikibaka. Sa kabila ng kanyang malubhang karamdaman, hindi nabawasan kahit kaunti ang kanyang determinasyong magrebolusyon at maglingkod sa mamamayan.

Si Ka Ped ay ipinanganak noong 1949 sa Pangasinan. Lumaki siya sa South Cotabato kung saan lumipat ang kanilang pamilya. Lumaki siya sa pamilyang simple, matapat at mapagmalasakit sa kapwa. Hindi nagpayaman ang kanyang amang huwes. Nanatiling mahirap at matipid ang kanilang pamilya.

Bata pa ay natuklasan nang mayroon siyang *rheumatic heart disease*, bukod sa paglaki ng puso at alta-presyon. Gayunpaman, hindi siya napigilan nito sa kanyang pag-aaral at pagpupunyagi.

Sa pagtatapos ng dekada 1960, kumuha ng kursong *agronomy* si Ka Ped sa University of the Philippines sa Los Baños. Di naglao'y sumapi siya sa Samahan ng Demokratikong Kabataan at unti-unti'y naglaan ng mas mahabang panahon sa rebolusyonaryong pagkilos. Bagaman isang tesis na lamang ang kailangan niyang tapusin, nilisan niya ang pamantasan ilang buwan bago siya nakatakdang gumradweyt upang buong panahong maglingkod sa rebolusyon.

Bumisita siya sa isang larangang gerilya sa Cagayan Valley noong 1970. Bago matapos ang isang taon, nagpasya siyang tuluyan nang sumanib

sa hukbong bayan. Di niya inalin-tana ang limang taong taning sa kanyang buhay dahil sa sakit niya sa puso. Ipinamalas niya ang pagiging prinsipyado at di makasarili, ang kahandaan sa sakripisyo at taos-pusong paglilingkod sa sambayanan.

Kumilos siya sa Isabela, umug-at sa masa at doo'y inialay ang kanyang buong puso at talino. Doo'y nakatagpo niya si Ka Flor, ang kanyang naging kabiya at ina ng kanilang dalawang anak. Dahil sa buong panahong paglilingkod sa mamamayan at armadong rebolusyon, naging malaking sakripisyo para sa kanila ang kahirapang masubaybayan nang husto ang pagpapalaki sa mga anak.

Kumilos nang mahigit 20 taon si Ka Ped sa kanayunan. Hinarap niya ang mga sakripisyo, laluna sa gitna ng matinding kampanyang pagkubkob-at-paglipol na inilunsad ng reaksyunaryong hukbo sa kinlalagyan niya noong Forest Region ng Isabela. Buong sigasig siyang kumilos at namuno sa rebolusyonaryong kilusan at armadong pakikibaka. Ni minsan, hindi niya

inireklamo ang kanyang sakit. Mas ang mga kasama pa ang nag-alala sa kanya.

Sa simula pa lamang ay kinakitaan na si Ka Ped ng husay sa rebolusyonaryong gawain sa kanayunan. Itinalaga siya sa iba't ibang tungkulin at antas sa pamunuan ng Partido at Pulang hukbo sa Isabela. Patuloy siyang umunlad sa iba't ibang aspeto ng gawain sa Partido, sa gawaing pampulitika, sa gawaing militar at gawaing masa. Mapagpakumbaba at matiyaga siya sa pag-aaral ng rebolusyonaryong teorya, panlipunang pagsisiyasat at teoryang militar, at sa paglalapat nito sa praktika. Sa lahat ng pagkakataon, mahigpit siya sa mga patakaran at regulasyon.

Naging kahinaan niya sa kabilang banda ang pagiging perpek-syunista sa panahon ng mga pagsasanay at mismong pagkilos-militar. Lalo itong tumingkad noong panahon ng malakas na tunguhin sa adbenturismong militar at lantay-militar na pagkilos ng hukbong bayan. Sa pagtutulak niya ng mataas na pamantayan sa pagsasanay at pagkilos-militar, nagkaroon siya ng tunguhing maging sobrang istrikto. May mga kasong naging mabigat ang kanyang pananalita kapag may nakikita siyang kamalian, na sa pana-panaho'y naging sanhi ng pag-aalangan at pananakit ng loob ng ilang mandirigma, laluna sa panig ng mga nagmula sa hanay ng kabataan at pambansang minor-ya. Sa sobrang pagdaramdam sa kanyang labis na pagkaistrikto, di na naagapan ang minsang paglisan sa kanya ng isang platun ng mga mandirigmang Agta.

Sa katunaya'y mapagkumbaba siya, madaling tumatanggap ng puna at mga paalala at kaagad na nagwawasto kapag nagkakamali. Mabait siyang kasama, matiyaga at matiisin. Ngunit mas nakikita ito sa mga impormal na pagsasama sa labas ng mga pagsasanay at aksyong militar, kung saan siya'y mapagbiro at mahusay makisalamuha sa mga mandirigma. Puspusan din siya sa pagbubuo ng pagkakaisa sa hanay ng mga Pulang mandirigma at sa pagitan ng mga opisyal at kawal. May panahon namang siya ang nagsilbing

tagapagtulay at tagapagpaunawa sa nagdaramdam ng mga karaniwang mandirigma at masa nang maging opisyal pampulitika (PO) siya ng yunit katambal ang isang kumander mula pa sa lumang hukbong bayan na di naging madulas ang relasyon sa mga Pulang mandirigma at sa masa.

GINUSTO ni Ka Ped ang gawaing militar at direkta siyang lumahok sa iba't ibang aspeto nito—mula sa pagdidisenyo at pagpapalano hanggang sa pagpapatupad. Mahusay siya sa pag-asinta kahit may diperensya ang isang mata. Marami ang kanyang tinuruan sa pagtudla. Mahusay siya sa pamumuno sa maliit o malaking yunit. Hindi mekanikal at di lantay-militar ang kanyang pananaw sa mga usaping militar. Masipag siya sa pag-aaral ng Marxismo-Leninismo-Maoismo at sa mulat at puspusang pag-uugnay ng rebolusyonaryong teorya sa iba't ibang aspeto ng gawaing militar.

Mapag-isip at di barabara ang kanyang mga pagkilos. Matalas siya sa pagsusuri sa mga sitwasyong militar, masinop sa pagpapalano ng mga aksyong militar, at kalmado at

Matalas siya sa pagsusuri sa mga sitwasyong militar, masinop sa pagpapalano ng mga aksyong militar, at kalmado at mapanuri sa panahon ng mga labanan at kagipitang militar.

Taon XL Oktubre 21, 2009

Ang *Ang Bayan* ay inilalabas sa wikang Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Waray at Ingles.

Maaari itong i-download mula sa Philippine Revolution Web Central na matatagpuan sa:

www.philippinerevolution.net

Tumatanggap ang *Ang Bayan* ng mga kontribusyon sa anyo ng mga artikulo at balita. Hinihikayat din ang mga mambabasa na magpaabot ng mga puna at rekomendasyon sa ikauunlad ng ating pahalagang yaman. Maaabot kami sa pamamagitan ng email sa:

angbayan@yahoo.com

Ang *Ang Bayan* ay inilalathala dalawang beses bawat buwan ng Komite Sentral ng Partido Komunista ng Pilipinas

mapanuri sa panahon ng mga labanan at kagipitang militar. Hinangan ng mga Pulang mandirigma ang kanyang katatagan at katapangan sa harap ng kaaway. Dahil dito, naging mabunga ang pinamunuan niyang mga aksyong militar, mula sa maliliit na operasyong partisano hanggang sa mga operasyong kumpanya sa Isabela.

Gayunman, dahil sa pagiging labis na segurista, nalimita ang dami at laki ng maaari pang matamong tagumpay. May mga panahong masyado siyang nagtagal sa pagtitimbang ng iba't ibang mga anggulo at posibilidad kaya nagkulang sa maagap at mapangahas sa pagsunggab sa mga di pangkaraniwang oportunidad, laluna yaong mga mabilis lumitaw at mawala.

Sa gawaing masa, malaki rin ang ginampanan ni Ka Ped sa pagpapalaganap ng edukasyong masa at pagtatayo ng mga organisasyong masa at mga komiteng pangorganisa sa baryo at komiteng rebolusyonaryo sa baryo.

Dumalo siya bilang delegado ng Unang Kumperensya ng Partido sa Hilagang Luzon noong 1972. Pinamunuan iyon ni Kasamang Amado Guerrero na tumalakay sa Panimulang Ulat sa Hilagang Luzon. Makaraan ang kumperensya, hini-rang si Ka Ped bilang pangalawang PO ng isang platun ng Ikalawang Pulang Kumpanya (tinatawag na "Coy B"), na kumikilos noon sa bahagi ng Forest Region na sumasaklaw sa Echague, Jones, San Agustin at bahagi ng San Guillermo. Kalau-nan, naging PO na si Ka Ped ng pla-tun at tumayo rin siyang pangala-wang pampulitikang komisar sa an-tas ng kumpanya.

Sa pangunguna ni Ka Ped, inasikaso ng Seksyon ng Partido sa platun ang pagtatayo ng mga sangay ng Partido sa lokalidad, pag-sisinsin at pagkokonsolida ng mga organisasyong masa at lokal na ka-

pangyarihang pampulitikang ba-yan, pagbibigay ng edukasyon sa mga lokal na kasapi ng Partido at mga rebolusyonaryong organisa-syong masa. Isinulong nila ang rebolusyong agraryo at nagsikap pa-wiin ang kriminalidad, kabilang na ang pangangalabaw. Dahil sa mata-as na antas na inabot ng konsolida-syon sa lugar, dito na ibinase ang punong himpilan ng pamunuan ng Partido sa rehiyon.

Noong huling bahagi ng 1972, humalili si Ka Ped kay Lt. Crispin Tagamolila (dating upisyal ng AFP na sumanib sa BHB) bilang Kalihim ng Komite ng Partido at Pampuliti-kang Komisar sa Coy B. Noong pa-nahong iyon, naging lalong mahi-rap ang kalagayan sa kinikilusan nina Ka Ped sa harap ng ibayong pinalaki at pinatinding kampa-nyang militar ng kaaway. Hindi si-ya umatras sa kabila ng lumalalang kagipitan. Tampok ang mahigpit na pagtalima niya sa mga atas ng Par-tido at ang determinasyon at ta-pang niya sa harap ng kaaway, mga balakid at sakit.

Nang ideklara ang batas militar noong Setyembre 1972, kabi-lang ang Forest Region ng Isabela sa kaagad na pinagtuunan ng pina-kamaririin at pinakamararahas na atake ng pasistang diktadura. Tu-magal ang konsen-trasyon at mga ope-rasyong pagtugis ng kaaway sa lugar hanggang 1976. Umabot sa mahigit 7,000 tropa ng AFP ang ginamit ng pa-pet na diktadura sa walang patid na kampanyang mili-tar na itinutok sa Isabela hang-gang sa hangganan nito at Nueva Vizcaya.

Walang patawad na ipinatupad ng kaaway ang patakarang "pagka-kait ng base." Pwersahang pinali-kas ang may 50,000 kataong nani-

nirahan sa Forest Region at itinak-da iyong "free fire zone" at "no man's land." Kara-karakang pina-patay ang sinumang masugagaan doon ng kaaway. Sa tindi ng pasis-tang atake ng kaaway, napilitan na ring lumikas ang karamihang nai-wan pa sa lugar. Puspasang sinikap nina Ka Ped na pataasin ang pala-bang diwa ng masa at hikayatin si-lang manatili. Sinikap nilang kum-binsihin ang masa na tumungo na lamang sa kalaliman ng gubat, do-on manirahan at magbungkal. Ma-rami rin sa mga nanatili ang nagta-tago na lamang kapag dumarating ang kaaway. Ang iba'y sumama na lamang sa hukbong bayan kahit di bilang mga mandirigma. Bago pa natapos ang 1972, umabot sa 80% na ng mga rebolusyonaryong orga-nisasyong masa at organo ng ka-pangyarihang pampulitika sa lugar ang nawasak.

Di makalimutan ng mga nakasa-ma ni Ka Ped kung gaano kalapit ang puso niya sa masa. Sa isang pagkakataon, marami at makilos ang kaaway malapit sa pusisyon ni-na Ka Ped at marami silang kasa-mang mga bata, matatanda at maysakit. Kinailangan nilang uma-lis at maglakad nang mabilis ngu-nit tahimik at mapagmatyag sa ga-bi at madaling araw. Maysakit noon si Ka Ped at hirap sa paglalakad, la-

luna sa pag-akyat sa matatarik na bun-dok. Sa kabila nito, binuhat niya sa ka-nyang balikat ang isang may kabiga-tang batang di ma-kapaglakad, habang bitbit ang kanyang

riple, pistola at mabigat na pak. Nangamba nang husto sa kanya ang mga kasama dahil napakalakas na ng pintig ng mga ugat niya sa leeg. Gayunman, nakayanan niya iyon, bagay na hinangaan ng mga kasama.

Sa mga pag-ikot nila ay may

**Di makalimutan
ng mga nakasama
ni Ka Ped kung gaano
kalapit ang puso niya
sa masa.**

naaabutan silang mga baryong iniwan na ng masa. Sininop nina Ka Ped ang mahahalagang bagay na naiwan ng mga lumikas. Inani nila ang mga naiwang palay at inilagay sa ligtas na taguan ang mga di nila madala. Itinabi nila ang mga naiwang alagang hayop.

Kabaligtaran naman nito, sinasamsam at nilalamon ng kaaway ang lahat ng maabutan nilang alagang hayop at tanim ng masa. Ang di nila makain at madalang tanim ay winawasak at ang mga hayop ay pinapatay. Bunga nito, naging malaking suliranin ang kagutuman sa Forest Region. Ultimong asin ay napakahirap hanapin. Pinamunuan ng kumpanya nina Ka Ped ang paglulunsad ng mga operasyon sa paghahanap ng pagkain at iba pang saligang pangangailangan.

Walang pakundangang gumamit pa ang kaaway ng *bio-chemical warfare* sa kabuuan ng Forest Region. Kabilang dito ang pagpapakalat ng *Japanese mosquito* na may dala-dalang bagong tipo ng malarya, at ang paglalason ng mga ilog at sapa. Lumaganap ang epidemya ng malarya sa buong kumpanya at masa. Napan-sin ng masa na kakaiba ang tipo ng malaryang tumama sa kanila dahil hindi ito mapagaling ng dati nilang ipinanggagamot dito. Nilagnat, sumakit ang tiyan at nagtae ang mga nakainom ng tubig mula sa mga nilasong ilog at sapa. Malaking problema noon ang kawalan ng gamot na sinikap na lamang lutasin sa pamamagitan ng paggamit ng mga halamang panlunas.

Kabilang si Ka Ped sa mga tinamaan ng malarya na nagpalala sa sakit niya sa puso. Mahigit isang buwan siyang nakaratay. May kalabisan pa sa patakaran noon na dapat unahing bigyan ng gamot ang

mga karaniwang mandirigma at pagkatapos na lamang nila ang mga namumunong kadre. Tumalima si Ka Ped sa ganoong labis na “Kaliwang” patakaran, kaya di siya umangal na huli siya sa mga nabibigyan ng gamot. Kung minsan, maging mga gamot na pampababa ng lagnat at pampahupa ng kirot ay wala nang naiwan para sa kanya. Ang katas ng *dalipaweng* (isang uri ng halaman) na siya munang ipinainom sa kanya at iba pang kasama at masa ang nakasal-ba sa kanila.

Lalong naging mahirap at kumplikado ang sitwasyon dahil sa kakulangan ng pagkain. Apat na taong pinagtiyagaan nina Ka Ped ang pagkain na lamang ng kamoteng kahoy at mapaklang saging. Hindi sila nanlumo sa kawalan ng kape, asukal, asin at bigas. Natuto si Ka Ped na manigarilyo na lamang ng *pidpid* (isang klase ng dahon).

Noong 1974, humalili si Ka Ped bilang CO ng kumpanya. Sa panahong ito, tuluy-tuloy na nag-oop-sensa ang kaaway. Napilitang lumikas ang marami pang magsasaka. Marami ang nalagas sa Pulang hukbo dahil sa pagkamatay sa labanan at sakit. Ang dating lakas-kumpanyang yunit ay naging halos pina-liit na platun na lamang. Ngunit hindi pa rin ito pinanghinaan ng loob ni Ka Ped. Walang kapaguran pa rin siyang nagpursige sa pagpapatatag at pagpapataas ng mapanlabang diwa ng mga kasama at masa.

Hinarap ni Ka Ped at iba pang namumunong kasama roon ang matagal nang di nareresolbang tunggalian sa loob ng Partido at hukbong bayan hinggil sa pananatili sa lugar na halos wala nang nakiki-

lusang masa. Kabilang si Ka Ped sa nakararaming kadre at pwersa sa lugar na nanindigang dapat kagyat nang kumawala sila sa pagkakakubkob ng kaaway at lumipat na kung saan marami-rami ang masa at maluwag-luwag ang sitwasyong militar. Batid nila ang panganib ng “gasgasang labanan” at “mapagpa-syang labanan” sa umaataking mga tropa ng kaaway na ibayong superyor ang lakas. Iginiit nila ang pangangailangang lumipat upang mas madaling makapagpalawak, makapagpalakas at makapagbuong muli ng baseng masa habang nakakonsentra ang kaaway sa kagubatan ng Isabela. At saka na lamang balikan ang lugar kapag mas maluwag na ang kalagayan.

Matingkad na pagkakamali noong panahong iyon ang wala-sa-panahong konsepto ng “baseng purok” na dogmatikong kinopya sa karanasan ng digmang bayan sa China at pilit itinayo sa Forest Region ng Isabela. Sa harap ng tuluy-tuloy at matinding atake ng kaaway, kumitid ang kinikilusang erya na kalakha’y baseng pisikal na lamang laluna nang tumungo sa gubat o kasa-kasama na ng hukbo nila ang ilan na lamang natitirang taumbaryo.

Nauna nang tinawag ng Komite Sentral ng Partido ang pansin ng pamunuan at pwersa ng rehiyon tungkol dito. Pangunahing tinukoy ng Komite Sentral na dapat nang lumipat muna ang Pulang hukbo sa malawak at mataong kapatagan ng prubinsya ng Cagayan. Ang problema, hindi noon epektibong nakapamumuno ang sentro ng rehiyon na ilang beses napinsalaan at sa mahahabang panahon ay napuputulan ng ugnay sa Komite Sentral at sa pinamumuang pwersa. Sa halip, ang umiiral noon ay ang sobrang kapangyarihan ng Regional Operational Command (ROC) na naggigiit ng maling linya ng pagtatanggol ng baseng pisikal gaano man ito kahi-

rap at kahit wala nang masa.

Naging lubhang mahirap na ang lantay-militar na pagkilos at kawalan ng suportang masa. Mahigit 70% ng mga pinuno't tauhan ng BHB at mga armas nila ang nawala. Kabilang dito ang mahigit 300 nasawi. Karamihan sa natirang mga pwersa ay di pa rin nagapi ng kahirapan nang tambakan ng kaaway ang sona. Pero marami-rami na rin ang tinamaan ng demoralisasyon. Dahil walang epektibong organong nakapamumuno sa rehiyon, umiral ang kawalan ng kaisahan sa narapat gawin sa harap ng matinding kagipitan.

Marami-rami ang di nakatagal sa ganitong kalagayan hanggang sa sila'y tumigil na sa pagkilos. Sa sitwasyong ito, humugot si Ka Ped ng lakas sa paninindigan para sa rebolusyon at tiwalang makakikita ang Partido ng mga kagyat at estratehikong kalutasan sa nasasalubong na suliranin. Ni minsa'y hindi natinag ang kanyang tiwala sa Partido at sa katumpakan ng ipinaglalabang rebolusyon.

Malaking tulong ang pagdaraos ng unang kumperensya ng Partido sa Hilagang Silangang Luzon noong ikatlong kwarto ng 1977. Sa pamumuno ng Komite Sentral, masusing tinalakay at nilagom ang walong taong rebolusyonaryong karanasan sa rehiyon. Isa sa mga naging delegado sa kumperensya si Ka Ped.

Mataman at matalas na ginabayan ang kumperensyang ito ng mensahe mula kay Tagapangulong Amado Guerrero, gayundin, sa sinulat niyang dokumentong "Ang Mahigpit Nating mga Tungkulin." Nagkakaisang pinuna ng Komite Sentral, mga kadre ng Partido at kumander ng BHB sa rehiyon ang mga kamalian, pangunahin na ang lantay-militar na pagkilos at pagpipilit sa wala-sa-panahong pagtatayo ng "baseng purok."

Naging malinaw sa kumperensya na ang mas malaking bahagi ng tungkulin ng platun ng BHB ay gawaing masa. Niresolba sa kumperensya na ang pangunahing direksyon ng pagpapalawak at pagpapatatag ng sona at baseng gerilya ay sa mataong kapatagan ng Cagayan at ang pagbawi sa mga dati nang naiwang matatao ring lugar sa Isabela. Para maiwasto ang magbigat-sa-tuktok na kaayusang pang-organisasyon at maidisposisyon sa gawaing masa ang kalakhan ng mga kadre, binuwag din muna ang ROC. Ang malalim na pagsusuri, matalas na paglilinaw ng mga patakaran at pagbubuo ng mga angkop na resolusyon ng kumperensya ay nagtaas ng tiwala sa rebolusyon at panlaban ng mga kadre at pwersa.

Bago pa man ang kumperensya, paunti-unti nang lumilipat ang mga pwersa pahilaga at patimog, kalakhan tungong Dulong Hilagang Isabela at Cagayan. Matapos ang kumperensya, mapagpasya nang humulagpos ang kalakhan ng Pulong hukbo mula sa pagkakakulong sa kagubatan ng Isabela. Dinala sa Cagayan ang pinakamalaking bahagi ng mga pwersa. Naiwan si Ka Ped sa Isabela para tumulong sa pagsalo at pagrekober ng baseng masa rito. Tumayo siyang ikalawang pangalawang kalihim ng komite ng Partido sa distritong sumasaklaw sa Forest Region at mga bayan sa paligid nito. Dinaglaon, naging unang pangalawang kalihim siya ng distrito. Naging mahirap ang gawaing rekoberi sa naturang lugar na lubhang napinsalaan ng matinding pagkubkob at pag-aatake ng kaaway. Dagdag pang salik sa kahirapan ang mga

naging kamalian na nito na lamang mapagpasyang naiwawasto makaraan ang kumperensya ng 1977. Malaki ang naging papel at naitulong ni Ka Ped sa pagtatagumpay ng gawaing rekoberi roon.

Noong 1979, ipinapangasiwa kay Ka Ped ang gawaing edukasyon ng Partido sa rehiyon at bumase na siya sa Cagayan. Naging punong instruktur pampartido siya sa rehiyon. Masipag at mahusay siyang instruktur sa mga akdang Marxista-Leninista-Maoista at mga kursong pampartido. Pinangunahan niya ang pagpapalaganap ng kampanya sa pagbibigay ng Batayang Kursong Pampartido sa mga kasapi at kandidatong kasapi ng Partido sa rehiyon.

Sa pulong ng komiteng rehiyon noong 1982, hinirang siyang pinuno ng Kalihimang Militar sa Rehiyon, alinsunod sa papalaking halaga ng gawaing militar sa pambansang panawagan ng pagpapaigting. Noong huling bahagi ng 1983, ibinalik siya sa Isabela para magsilbing unang pangalawang kalihim ng Komiteng Prubinsya roon hanggang 1986. Pinangunahan niya rito ang gawaing rekoberi sa malalaking tipak ng erya at baseng masa sa Isabela na nawala sa panahon ng matinding atake ng kaaway noong huling bahagi ng dekada 1970. Kasa-

...isinulong nila ang matagumpay na pakikibaka laban sa malawakang pangangamkam ng lupa at karahasan sa Hacienda San Antonio-Sta. Isabel.

ma ang pamunuan ng Partido sa rehiyon, isinulong nila ang matagumpay na pakikibaka laban sa malawakang pangangamkam ng lupa at karahasan sa Hacienda San Antonio-Sta. Isabel. Noong 1984, nakasama siya sa Unang Pinalaking Pulong ng Komisyon sa Hilagang Luzon.

Pansamantala siyang inalis sa namumunong pusisyon noong 1985-86 bilang aksyong pandisiplina dahil sa paglabag sa disiplina kaugnay ng relasyong mag-asawa. Mapagkumbaba at matapat siyang tumanggap at nagwasto ng naging kamalian at nagpailalim sa aksyong pandisiplina. Nagkaroon man siya minsan ng paglabag sa relasyon nila, sa pangkalahata'y naging matapat siya sa asawa at mahusay niyang hinawakan ang relasyong mag-asawa at pagbubuo ng rebolusyonaryong pamilya.

Malaki ang papel ni Ka Ped sa pagiging mahusay na rebolusyonaryo ng kanyang asawa. Nanatili ang lubos na tiwala at pagmamahal niya kay Ka Flor. Gayundin, lubos ang pagmamahal kay Ka Ped ng kanyang kasamang kabiya. Malaking tulong si Ka Flor sa pagtitiyak sa kalusugan at mabuting kalagayan ni Ka Ped. Hanggang sa huling mga sandali ng buhay ni Ka Ped ay mapagmahal siyang inalalayan ng kanyang butihing asawa.

Noong 1986, kabilang si Ka Ped sa mga unang dumaan sa pagsasanay-militar sa ibayong dagat. Nagpakita siya ng magandang halimbawa sa masikha na pagtitiyaga sa lahat, maging sa pinakamahirap na bahagi ng pagsasanay. Kahit dati na niyang alam at pinagdaanan ang maraming batayang bahagi ng pagsasanay-militar at hirap na siya dahil sa sakit at edad, pinagtyagaan pa rin niya ang mga bagay tulad ng paggapang sa putikan at batuhan. Nakatanggap siya ng parangal sa husay niya sa *sharpshooting*. Nakatanggap ang grupo niya ng parangal bilang pinakamasigasig sa pagsasanay.

Bumalik siya makaraan ang isang taon. Itinalaga siyang pangalawang kumander ng Northern Luzon Operational Command (NLOC) na nireorganisa matapos ng

Ikalawang Dakilang Kilusang Pagwawasto (IDKP). Pinangunahan niya ang pagdaraos sa Isabela ng pagsasanay pulitiko-militar sa mga kadreng militar mula sa iba't ibang rehiyon sa Hilagang Luzon.

Nang ilunsad ng Partido ang IDKP noong 1992, matapat at mapagkumbaba niyang itinaguyod ito, laluna ang pagpuna nito sa mga nagpatuloy na kamalian sa lantay-militar na pagkilos, adbenturismong militar at adelantadong regularisasyon at bertikalisasyon ng hukbong bayan. Madali niyang kinilala ang mga pagkakamali at paglihis sa pagtatayo ng larangang gerilya at gawaing militar laluna't nakita at naranasan niya ang mabibigat na pinsalang idinulot nito sa Forest Region ng Isabela. Masigla niyang nakitang tugma ang IDKP sa mga pagwawastong ginawa sa unang kumperensya ng Partido sa Hilagang Silangang Luzon noong 1977.

Sa kabilang banda, nalungkot siya noong una nang mapagtanto niya na naging bahagi rin siya sa mga namuno sa pagpapalaganap ng adbenturismong militar na ikinasawi ng maraming kasama at masa. Sa kanyang katapatan sa Partido at rebolusyonaryong kilusan at mapagkumbabang pagtalima sa wastong teorya at mga datos, hindi nagtagal ay tinanggap niya ang katumpakan ng kilusang pagwawasto. Naliwanagan siya at tumatag ang pagbagtas sa tamang daan ng digmang bayan sa Pilipinas. Sa gabay ng IDKP, pinamunuan niya ang paglalagom ng gawain at re-disposisyon ng adelantadong naitayong batalyon ng Pulang hukbo sa Hilagang Luzon.

Pinamunuan din niya ang pagsusulat ng paglalagom ng mga karanasan sa Isabela noong panahong iyon. Isinanib ang paglalagom na ito sa paglalagom ng Nueva Vizcaya-Isabela-Quirino noong mga taong 1988 hanggang 1994. Aktibo

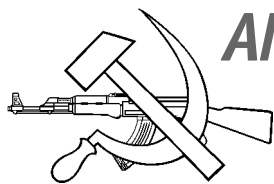
rin siyang lumahok at nag-ambag sa ginawa noong 1993-94 na mas masaklaw na paglalagom ng mahigit 20 taong rebolusyonaryong karanasan sa Hilagang Luzon.

Noong bandang 1996, ibayong lumala ang sakit niya sa puso. Natuklasang umabot na sa ika-siyam na tadyang ang inilaki ng kanyang puso. Nagkaroon din siya ng kumplikasyon na sakit sa baga. Sumailalim siya sa maselang operasyong medikal. Taliwas sa kanyang taimtim na pagnanais na manatili sa larangan ng armadong pakikibaka, pinagampan siya ng Partido ng iba pang mahahalagang gawain upang tumagal pa ang kanyang buhay at paglilingkod sa rebolusyon at sambayanan.

Suporta pa rin sa armadong pakikibaka ang pinatutukan sa kanyang mga gawain: pananaliksik-militar, pagpapaunlad ng kurso sa pagsasanay-militar at pagtulong sa pagbubuo ng kilusang lihim sa kalunsuran—lahat ito sa ilalim ng pangangasiwa ng Pambansang Istap Militar. Kahit minsan ay hindi siya humiling na bawasan ang kanyang gawain. Wala sa isip niya ang pagreretiro. Bagkus ay buong pusong tinanggap at ginampanan niya ang anumang gawaing ibinibigay sa kanya sa gitna ng kanyang papalalang kalagayang pangkalusugan.

Hanggang sa mga huling araw ng kanyang buhay, inilaan ni Ka Ped ang natitira pa niyang lakas at kakayahan sa pagtataguyod ng rebolusyon. Nasa piling siya ng kanyang kasamang kabiya at mga kakolektibo, at gumagampan pa rin ng mga rebolusyonaryong gawain bago siya dalhin sa Intensive Care Unit ng isang ospital.

Namatay si Ka Ped na isang dakilang bayani ng rebolusyon noong Agosto 29, 2007. **AB**

ANG

Bayan

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Taon XL
Oktubre 21, 2009
Especyal na Isyu
www.philippinerevolution.net

Parangal kay Kasamang Mario "Ka Ped" dela Cruz

Inilalabas ng Ang Bayan ang parangal na ito kay Kasamang Ped sa ikalawang anibersaryo ng kanyang pagpanaw noong Agosto 29, 2007.

Pinakamataas na parangal ang iginagawad ng Partido Komunista ng Pilipinas, Bagong Hukbong Bayan at buong rebolusyonaryong kilusan kay Kasamang Mario "Ka Ped" de la Cruz.

Hindi kailanman siya malilimutan ng mga nakasama at kinilusan niya sa Isabela at iba pang bahagi ng Cagayan Valley nang sinisimulan pa lamang ang pagtatayo ng armadong rebolusyonaryong kilusan doon. Di maihihiwalay ang mahabang bahagi ng buhay ni Ka Ped sa kasaysayan ng rebolusyonaryong kilusan sa lugar noong panahong iyon. Kasaysayan ito ng kabayanihan, pangigingibabaw at pagtatagumpay ng rebolusyon sa napakaraming kahirapan, sakripisyo at pagsubok. Kasaysayan itong nagsisilbing inspirasyon sa lahat ng mga rebolusyonaryo.

Gayundin, hindi siya kailanman malilimutan ng iba pang aktibista, kasama at rebolusyonaryong masa at mga alyadong nakaugnay, nakasalamuha at nakatrabaho niya sa halos 40 taon niyang walang

tigil na paglilingkod sa

rebolusyonaryong kilusan at mamamayang Pilipino mula nang mamulat siya sa pagrerebolusyon.

Mula sa kanyang pagkamulat noong Unang Sigwa ng dekada 1970, hanggang sa huli niyang hininga, tuluy-tuloy at taos-puso ang kanyang paglilingkod sa rebolusyon at sambayanan. Lahat ng nakakilala sa kanya ay tumitingala sa kanya bilang respetadong beteranong kadre at tunay na huwaran ng rebolusyonaryong kilusan.

Tampok na alaala sa kanya ang matatag niyang rebolusyonaryong kapasyahan. Di siya kailanman nagdalawang-isip sa tuwirang paglahok sa mahirap na larangan ng armadong pakikibaka. Sa kabila ng kanyang malubhang karamdaman, hindi nabawasan kahit kaunti ang kanyang determinasyong magrebolusyon at maglingkod sa mamamayan.

Si Ka Ped ay ipinanganak noong 1949 sa Pangasinan. Lumaki siya sa South Cotabato kung saan lumipat ang kanilang pamilya. Lumaki siya sa pamilyang simple, matapat at mapagmalasakit sa kapwa. Hindi nagpayaman ang kanyang amang huwes. Nanatiling mahirap at matipid ang kanilang pamilya.

Bata pa ay natuklasan nang mayroon siyang *rheumatic heart disease*, bukod sa paglaki ng puso at alta-presyon. Gayunpaman, hindi siya napigilan nito sa kanyang pag-aaral at pagpupunyagi.

Sa pagtatapos ng dekada 1960, kumuha ng kursong *agronomy* si Ka Ped sa University of the Philippines sa Los Baños. Di naglao'y sumapi siya sa Samahan ng Demokratikong Kabataan at unti-unti'y naglaan ng mas mahabang panahon sa rebolusyonaryong pagkilos. Bagaman isang tesis na lamang ang kailangan niyang tapusin, nilisan niya ang pamantasan ilang buwan bago siya nakatakdang gumradweyt upang buong panahong maglingkod sa rebolusyon.

Bumisita siya sa isang larangang gerilya sa Cagayan Valley noong 1970. Bago matapos ang isang taon, nagpasya siyang tuluyan nang sumanib

Mga instruksyon sa paglilimbag

1. Ang **sinundang pahina**, na eksaktong kopya ng pahina 1 maliban sa mas mapusyaw ang *masthead* o *logo* ay para sa mga gumagamit ng *mimeo machine* o naglilimbag sa paraang *v-type*. Idinisenyo ito para hindi madaling makasira ng istensil.

2. Pag-*print* sa istensil:

- a) Sa *print dialog*, i-check ang **Print as image**
- b) Alisin ang *check* sa **Shrink oversized pages to paper size**
- k) I-click ang **Properties**
- d) I-click ang **Advanced**
- e) Tiyaking naka-set sa **100%** ang **Scaling**
- d) Ituloy ang pag-*print*

3. Hinihikayat ang mga kasama na ipaabot sa patnugutan ng *AB* ang anumang problema kaugnay ng paglilimbag sa pamamagitan ng *v-type*. Magpadala ng *email* sa angbayan@yahoo.com